Talousvaliokunta

Keskiviikko 28.4.2021 klo 16.00—17.30

Läsnä
puheenjohtaja Juhana Vartiainen kok
varapuheenjohtaja Hanna Kosonen kesk
jäsen Atte Harjanne vihr
jäsen Mari Holopainen vihr
jäsen Hannu Hoskonen kesk (4, 5) (3, osittain)
jäsen Eeva Kalli kesk (3, 4, 5)
jäsen Pia Kauma kok
jäsen Riitta Mäkinen sd
jäsen Matias Mäkynen sd
jäsen Sakari Puisto ps
jäsen Minna Reijonen ps
jäsen Janne Sankelo kok (3 osittain)
jäsen Joakim Strand r (3 osittain)
jäsen Hussein al-Taee sd (1, 2) (3 osittain)
jäsen Veikko Vallin ps
jäsen Tuula Väätäinen sd
jäsen Johannes Yrttiaho vas (1, 2) (3 osittain)
varajäsen Aki Lindén sd

Sihteerit
valiokuntaneuvos Teija Miller
valiokuntaneuvos Lauri Tenhunen

1. Nimenhuuto

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 14 jäsentä.

2. Päätösvaltaisuus

Kokous todettiin päätösvaltaiseksi.

3. Hallituksen esitys eduskunnalle hyvinvointialueiden perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi sekä Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan 12 ja 13 artiklan mukaisen ilmoituksen antamiseksi

Hallituksen esitys HE 241/2020 vp

Valiokunnan lausuntoluonnos Hallituksen esitys eduskunnalle hyvinvointialueiden perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi sekä Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan 12 ja 13 artiklan mukaisen ilmoituksen antamiseksi A 3

Valiokunta hyväksyi käsittelyn pohjaksi 27.4.2021 jaetun lausuntoluonnoksen.

Valiokunta jatkoi asian yksityiskohtaista käsittelyä.

Ed. Mäkinen ehdotti ed. Holopaisen kannattamana perustelujen 31. kappaleen muutettavan seuraavaan muotoon:

”Komission on käynnistänyt Suomen valtiota vastaan rikkomusmenettelyn mutta asiaa ei ole viety Euroopan unionin tuomioistuimen päätettäväksi. Täten rikkomusta ei ole vielä lopullisesti ratkaistu tai oikeudellisesti punnittu. Osa talousvaliokunnan kuulemista asiantuntijoista on katsonut, että potilasdirektiivin mahdollisen uudelleen implementoinnin vaikutuksia ja mahdollisia kustannuksia olisi tullut esityksen perusteluissa arvioida. Tämä on mahdotonta, koska muutokset rajat ylittävästä terveydenhuollosta annettuun lakiin eivät sisälly tähän esitykseen vaan sosiaali- ja terveysministeriö on esittänyt, että asia liittyy osaltaan monikanavarahoitustyöhön. Asian valmistelu on aloitettu ministeriössä syksyllä 2020.

Talousvaliokunta toteaa selvitetyksi sosiaali- ja terveysministeriön sekä valtiovarainministeriön taholta sen, että ettei potilasdirektiivin implementoimiseen liittyviä mahdollisia muutoksia ole voitu tai tullut arvioida esityksen vaikutusarviossa.”

Äänestyksessä ed. Mäkisen ehdotus muutoksesta voitti äänin 11-6.

Ed. Mäkinen ehdotti ed. Holopaisen kannattamana perusteluiden kappaleiden 32, 33 ja 34 poistoa.

Äänestyksessä ed. Mäkisen ehdotus kappaleiden poistoista voitti äänin 11-6.

Perusteluiden 35. kappaleen ensimmäiselle riville lisästtiin ”osin nykyisestä”.

Ed. Kosonen ehdotti ed. Harjanteen kannattamana seuraavaa lisäystä perustelujen 35. kappaleen loppuun:

”Talousvaliokunta toteaa, että velvoitteet yksityisille ostopalveluntuottajille lisääntyisivät nykytilanteeseen nähden jossain määrin, mutta eivät niin merkittävästi, etteikö yrittäjänä toimiminen olisi edelleen laajasti mahdollista. Vaatimukset vastaavat pitkälti jo voimassa olevaa lainsäädäntöä tai hankintalain nojalla tuottajalle asetettavia edellytyksiä. Yksityisiä palveluntuottajia koskevilla vaatimuksilla turvataan hankittavien palvelujen laatua ja asiakas- ja potilasturvallisuutta sekä palvelutoiminnan jatkuvuutta.”

Äänestyksessä ed. Kososen ehdotus lisäyksestä voitti äänin 11-6.

Ed. Kauma ehdotti ed. Vartiaisen kannattamana seuraavaa lisäystä perustelujen 36. kappaleeseen:

”Eduskunta edellyttää, että julkisia ja yksityisiä palveluntuottajia kohdellaan yhdenvertaisesti.”

Äänestyksessä ed. Kauman ehdotus lisäyksestä tuli hylätyksi äänin 11-5, 1 tyhjä.

Ed.,Kosonen ehdotti ed. Väätäisen kannattamana perusteluiden 38. kappaleen poistoa.

Äänestyksessä ed. Kososen ehdotus poistosta voitti äänin 11-6.

Ed.,Kosonen ehdotti ed. Mäkisen kannattamana perusteluiden 39. kappaleen alkuosanpoistoa.

Äänestyksessä ed. Kososen ehdotus poistosta voitti äänin 11-6.

Ed.,Kosonen ehdotti ed. Holopaisen kannattamana perusteluiden 40. kappaleen osan poistoa ja seuraavaa muutosta tekstiin:

”...on myönteistä, että lakiesityksessä hyvinvointialueella on mahdollisuus hankkia palveluita eri tuottajilta”.

Äänestyksessä ed. Kososen ehdotus poistosta ja lisäyksestä voitti äänin 11-6.

Ed. Kauma ehdotti ed. Sankelon kannattamana seuraavaa lisäystä perusteluiden 40. kappaleen perään:

”Yksityisellä palveluntuottajalla tulee olla oikeus järjestää toimintansa haluamallaan tavalla ja prosenttirajat alihankinnasta on poistettava”.

Äänestyksessä ed. Kauman ehdotus lisäyksestä tuli hylätyksi äänin 11-4, 2 tyhjää.

Ed. Kosonen ehdotti ed. Mäkisen kannattamana perusteluiden 41. kappaleen poistoa.

Äänestyksessä ed. Kososen ehdotus poistosta voitti äänin 11-6.

Ed. Kosonen ehdotti ed. Holopaisen kannattamana perusteluiden 42. kappaleeseen seuraavaa muutosta:

”Talousvaliokunnan saaman selvityksen mukaan ehdotuksesta ilmenevä...”

Äänestyksessä ed. Kososen ehdotus muutoksesta voitti äänin 11-6.

Ed. Kosonen ehdotti ed. Kallin kannattamana seuraavaa muutosta perusteluiden 43. kappaleen kolmannella riville:

Seuraava teksti korvattaisiin ”joita ei ole varaa menettää lainsäädännön viitekehyksen muutoksen vuoksi” seuraavalla tekstillä: ”joihin esitetty uudistus aiheuttaa muutospaineita.”

Ed. Kauma ehdotti ed. Vartiaisen kannattamana seuraavaa lisäystä perusteluiden 43. kappaleen perään:

”Saadun selvityksen mukaan yhtiömuoto on lisännyt palvelutuotannon tuottavuutta.”

Äänestyksessä ed. Kososen ehdotus vastaan ed. Kauman ehdotus, ed. Kososen muutosehdotus voitti äänin 10-6.

Ed. Kauma ehdotti seuraavaa lisäystä perusteluiden 43. kappaleen perään:

”Esiintulleita ongelmakohtia voidaan korjata siten, että toimitaan suunnitelmallisesti ja paremmassa yhteistyössä eri toimijoiden kesken.”

Ed. Kauman ehdotus lisäyksestä hyväksyttiin yksimielisesti.

Ennen perusteluiden 46. kappaletta oleva väliotsikko poistettiin yksimielisesti.

Perusteluiden 46. kappaleen ensimmäinen virke poistettiin yksimielisesti. Kappaleen perään lisättiin yksimielisesti seuraava:

”Yksityisiltä palveluntuottajilta voidaan edelleen ostaa palveluja. Niiden on kuitenkin oltava sisällöltään, laajuudeltaan ja määrälliseltä osuudeltaan sellaisia, että hyvinvointialue pystyy huolehtimaan kaikissa tilanteissa järjestämisvastuunsa toteuttamisesta. Tämä lähtökohta johtuu perustuslaillisista oikeuksista ja perustuslakivaliokunnan lausunnoista. Uudistuksessa ei muutettaisi voimassa olevaa valinnanvapausjärjestelmää. Voimassa olevan terveydenhuoltolain mukaan asukkailla on mahdollisuus valita se julkinen perustervÄäneeydenhuollon yksikkö, josta hän saa palvelunsa. Hän voi myös laissa säädettyjen edellytysten mukaisesti valita, mihin erikoissairaanhoidon yksikköön hän hakeutuu.Talousvaliokunta muistuttaa, että monituottajuus on uudistuksessa edelleen mahdollista. Yksityisiltä palveluntuottajilta voitaisiin hankkia kaikkia palveluja, joiden hankkimista ei ole erikseen laissa kielletty. Palvelujen tuottamisessa voidaan käyttää edelleen myös palvelusetteliä. Mikäli julkinen järjestäjä tarjoaa palvelusetelivaihtoehtoja yksityiselle palveluntuottajalle, asiakas voi valita tarjolla olevista yksityisistä palveluntuottajista. Hyvinvointialue voisi hankkia asiakkaalle annettavia sosiaali- ja terveyspalveluja yksityiseltä palveluntuottajalta sopimukseen perustuen, jos palvelujen hankkiminen olisi tarpeen tehtävien tarkoituksenmukaiseksi hoitamiseksi.”

Ed. Kauma ehdotti ed. Vartiaisen kannattamana seuraavaa lisäystä perusteluiden 47. kappaleen perään:

”Kansalaisille on turvattava oikeus palveluseteliin kaikissa kiireettömissä tapauksissa.”

Ed. Kauman ehdotus lisäyksestä tuli hylätyksi äänin 10-2, 3 tyhjää.

Perusteluiden 48. kappaleen ensimmäinen virke muutettiin yksimielisesti muotoon: ”Palvelusetelilainsäädäntö ei ole osa hallituksen esitystä, vaan säädetään myöhemmin ja onkin oleellista, että varmistetaan, että uusi järjestelmä pystyy tarpeen mukaan hyödyntämään myös yksityisen ja kolmannen sektorin resursseja. ”

Perusteluiden 49. kappaleen loppuun lisättiin yksimielisesti seuraava teksti: ”Markkinoiden tehokkaan toiminnan kannalta on tärkeää, että sääntely- ja toimintaympäristö on suotuisa myös pienille ja keskisuurille yrityksille sekä uusille yrityksille ja liiketoimintamalleille.”

Perusteluiden 49. kappaleen perään lisättiin yksimielisesti seuraava:

”Talousvaliokunta painottaa myös hankintaosaamisen sekä toimivan ja läpinäkyvän kilpailutuksen merkitystä kustannustehokkuuden ja laadun kehittämisessä. Suuri osa palveluntarjoajista on pieniä tai keskisuuria ammatinharjoittajia. Asiantuntijakuulemisissa on tähän liittyen noussut esiin tarve yhteiselle kustannuslaskentamallille ja nykyistä läpinäkyvämmälle kustannuslaskennalle kilpailutusten toteutuksessa.

Nykyistä suuremmilla järjestäjillä voi olla paremmat mahdollisuudet kehittää hankintaosaamista ja tehdä siitä nykyistä strategisempaa ja kokonaisvaikutuksiltaan tuloksellisempaa. Samalla on muistettava, että iso osa palveluntuottajista on pieniä mikroyrityksiä, mikä on huomioitava kilpailutusten toteuttamisessa ja mikä korostaa kilpailutusten ohella myös muiden hankintatapojen, kuten palvelusetelin tai henkilökohtaisen budjetoinnin merkitystä. Valiokunta korostaa näihin liittyvän sääntelyn edistämisen merkitystä.”

Asian käsittely keskeytettiin.

4. Muut asiat

-

5. Seuraava kokous

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on virallinen kokous torstaina 29.4.2021 klo 12.00.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Valiokuntaneuvos Teija Miller

Valiokuntaneuvos Lauri Tenhunen